

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Großfürstenthum Siebenbürgen.

Jahrgang 1854.

II. Abtheilung.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. April 1854.

Erdély nagyfejedelemségét illető

ORSZÁGOS KORMÁNYLAP

1854-diki évfolyam

II. Osztály.

III. darab.

Kiadatott és szétküldetett 1854-diki april 30-kán.

В У Д Е Т И Н У Д И Ъ

ГЪБЕРНИЈА И ПРОВІНЦІАЛЕ

ПЕНТРЪ

МАРЕЛЕ ПРИНЦИПАТЪ ТРАНСИЛВАНИА.

КЪРСЪЛЪ АНЪЛЪИ 1854.

II. С Е П Ц Ъ Н Е.

МЪНЪНКІЪЛЪ III.

Есрадатъ ми тръmicъ дн 30. Априле 1854.

Hirdetvénye

a cs. k. katonai és polgári kormányzónak 1854-diki marcius 9-ről, azon csendőrségi alsóbb tisztek failletménye iránti határozatokkal, kik szálláspénzök hátrahagyása mellett természeti szállásban laknak.

Egy csendőrezredi parancsnokságnak a cs. k. legfőbb rendőri hatósághoz tett s onnan a belügyministeriummal közlött az iránti folyamodványa folytán, hogy azon csendőrségi alsóbb tisztek részére, kik szálláspénzök hátrahagyása mellett természeti szállásban laknak, az őket az illető községtől (országos pénzalapból) jární kellett tüzifa, vagy természeti állpotban szolgáltatassék ki, vagy hogy az e tárgyban megváltási ár nem a lágya ölének, hanem a kemény fa $\frac{3}{4}$ ölének középárrában számítottassék, a cs. k. belügyministerium 1854. februar 23-ról 3263/442 sz. a a cs. k. legfőbb rendőrhatósággal egyetértésben kibocsátott magas rendbélvénye által azt nyilvánította, miként az említett csendőrségi tisztektől, a csendőrségi beszállásolási szabály G. záratéka szerint (1851-beli öz. törv. lap XIX. dar. 195 sz.) azon jogot, hogy a tüzi lát magát annak megváltási áránál inkább kívánhassák, megtagadni nem lehet.

Mi azonban a főnebbi szerint indítványba hozott válcsetet illeti, hogy t. i. a megváltási ár oly képen szabassék ki, hogy a csendőri tiszt azon $\frac{3}{4}$ öl kemény fát is szerezhessen, erre nézve a csendőrséget illetőle saját szabály nem létezik, s a cs. k. belügyministerium a cs. k. legfőbb rendőrhatósággal abban egyeztek meg, hogy a cs. k. hadseregbe nézve 1819. oktober 7-ről I. 6185 sz. a kelt udvarnadtanácsí körrendelet, melly szerint a kérdés alatti failletmény megváltása esetében, a $\frac{3}{4}$ öl kemény s egy öl lágya ára között, csak azon ár veendő fel alapul, melly a kincstárra nézve kevésbé költséges, a csendőrségre nézve is, az országos pénzalapot illetőleg, alkalmaztassék.

Ezen elősorolt határozványok a failletményre feljogozott katonafeltekre és primaplanistákra nézve is érvényesítendő.

Mi is általános hozzászalkalmazás végett ezennel köztudatra juttatik.

Herczeg Schwarzenberg Károly s. k.
Altábornagy.

Rendelete

a cs. k. katonai és polgári kormányzónak

Kundmachung

des k. k. Militär- und Civil-Gouverneurs vom 9. März 1854, mit Bestimmungen in Betreff des Holzbezuges für jene subalterne Gené'd'armerie-Officiere, welche gegen Rücklassung ihres Quartiergeldes eine Natural-Wohnung inne haben.

Aus Anlaß eines von der k. k. obersten Polizei-Behörde, dem Ministerium des Innern mitgetheilten Einschreitens eines Gené'd'armerie-Regiments-Commandos, um die Verfügung, daß den subalternen Gené'd'armerie-Officieren, welche gegen Rücklassung ihres Quartiergeldes, eine Natural-Wohnung inne haben, das ihnen von der betreffenden Gemeinde (Landesfond) gebührende Brennholz, entweder in natura verabfolgt, oder daß der dießfällige Relutionsbetrag nicht nach dem Mittelpreise einer Klafter weichen Holzes, sondern nach jenem von $\frac{3}{4}$ Klaftern harten Holzes berechnet werde; hat das k. k. Ministerium des Innern laut des h. Erlasses vom 23. Februar 1854, Z. 3263/442 im Einverständnisse mit der k. k. obersten Polizei-Behörde auher eröfnet, daß den genannten Gené'd'armerie-Officieren nach der Beilage G des Gené'd'armerie-Regimentierungs-Normales (L.-G.-B. Stück XIX No. 195 ex 1851) das Recht, das Brennholz selbst dem Relutum vorzuziehen, nicht abgesprochen werden könne.

Was jedoch die, aus dem obigen Anlasse angetragene Alternative anbelangt, es solle nämlich der Relutionsbetrag so besterben werden, daß der Officier auch $\frac{3}{4}$ Klafter harten Holzes sich dafür ankaufen könne, so besteht dießfalls für die Gené'd'armerie keine eigene Norm und es ist das Ministerium des Innern mit der k. k. obersten Polizei-Behörde darin übereingekommen, daß für die k. k. Armee gültige kriegsdrätliche Circulare vom 7. October 1819 Z. J. 6185; wornach im Falle der Meluirung der fraglichen Holzgebühr unter dem Preise von $\frac{3}{4}$ Klaftern des harten und einer Klafter des weichen Holzes, nur derjenige Preis zur Basis anzunehmen ist, welcher für das Aerar minder kostspielig erscheint, auch bei der Gené'd'armerie, rücksichtlich des Landesfondes anzuwenden sei.

Die vorstehenden Bestimmungen haben auch bei den zum Holzbezüge berechtigten Parteien und Prima-Planisten zu gelten.

Was hiemit zur allgemeinen Wissenschaft verlautbart wird.

Carl, Fürst zu Schwarzenberg m. p.
S. D. E.

Verordnung

des k. k. Militär- und Civil-Gouvernements vom

Публичное

губернаторами ч. р. military mi civile din 9. Marz 1854 ke dicnrecepti pri bitore la kompetinca de lemne pentru acei oficiari subalterni, cari pe langa lezarea banilor cel de portele cu afiz amezagi an lokinge natral.

Amosptzmande ч. р. astopitate caprem de politie minicteptas de interno namprea ce a fizic komanda anal penimant de vind'armerie, ce pande, ka oficiarilor cizatepti dela vind'armerie, cari pe langa lezarea banilor cel de portele cu afiz amezagi an lokinge natral, cu ai ce deo de kipro recenctios kompnitate (fondas proainvialo) kompetinca lemnelor de fori ce ai ce kaino ceob an natara, ceob ka cema peaziguel cu na ai ce komnate deuz areptas de mizlori as anal ctankin de lemne molo, vi deuz vez de $\frac{3}{4}$ ctankin lemne kaptoc, minicteptas ч. р. de interno, kaptis ka aniztas dekotis din 23. Februar 1854, Nr. 3263/442 an komnateptere ce ч. р. deperatoriz caprem de politie a arizate anovo, kama nemiglori oficiarilor dela vind'armerie, deuz aditmandas G. din normalas de anoprolasora vind'armeriel (ka. prov. mzn. XIX Nr 195 din 1851) na ai ce noie denera drontas de a ce maza mi mal sine ka lemnelo de fori de kiz ka peaztas.

In ce alinvo pnce de astopnata ce ca aproac din adexnas de cas, ka adek peaztas cu fiz demecptas actfca, aniz oficiaras pe banil avila czi ml noiz amezra mi $\frac{3}{4}$ de ctankin lemne kaptoc, an priinca avecta pentru vind'armerie na kacta o normz proapiz mi minicteptas de interno ce anovit ka ч. р. astopitate caprem de politie, ka cexkalaras koncliasat vezis de kapto din 7. Oct. 1819, N. I. 6185, ce are izpis kontra armata ч. р. mi an a kapiz armato la komnlasoro de a ce nazi ka sant kompetinca de lemno de koro cele koro, cat areptas de $\frac{3}{4}$ ctankin lemne kaptoc mi ka ctankin lemne molo apo cu ce lee de temo'a avela prede, koro ce nopo a fi mal deavo pentru erapiz, ce ce avaze mi la vind'armerie an priinca fondasat proainvialo.

Dicnreceptiavo avecto as izpis mi la pzpri mi priina planicti, cari cantis kndreptzici a priini kompetinca de lemne.

Karo prin avecta ce adave la pbliz kompnitnca.

Prinzipale Karol de Schwarzenberg m. p.
S. D. E.

Публичное

губернаторами ч. р. milit. mi civ. din 31.

1854-diki marcius 31-ről, a temetkezési helyek jó karba állítása és elrendezése iránt.

Czélserű, kollékép elrendezett temetők iránti gondosság az egészségügyi rendőrségnek fontos részét képezi, s minden mivel népek erkölcsi és valóságos érdekeiben gyökerezik.

Azon veszélyek, melyeket hullák (halttestek) rothadása, légmogromlás, ragályos betegségek közlése okoznak, nemkülönben a halottak iránti tisztelget a kimúltak nyugalomhelyeinek olyan elrendezését teszik szükségessé, mely az életben maradtak egészségére nézve káros következtetésű ne legyen, s mely ezen helyeket az állatok bejuthatásából, bármely visszaéléstől, tisztátalanítástól és bűzléstől megóvja.

Ezen visszasságok ellen irányzott régebbi rendelkezvények nem követték mindenütt, mi alatt a népesség szaporodása s a telopitvények nagyobboldása által a temetők területe és sekvése s az azokra nem ügyelés miatt, azoknak szerkezete mind alkalmatlanabbá s botrányosabbá vált.

Azonban a községek, lojkások és hatóságok kemoly szándéku törekedéseiről feltehető, miszerint a e honbeli temetők közártalmos és illetlen rossz állapotán kellőleg segítve leendő.

A vógett pedig, hogy a községeknek és közigazgatási felsőbbeségnek új temetők felállítására s a jóállomóg továbbra is használhatóknak jobb belendezésére nézve általánosan kövontendő sinormérték szabassék ki, ahozalkalmazás vógett kövontendő juttatás közudatára:

1.) A temetőnek félro való helyen, az anyatemplomtól, lakházaktól és országutól távol, felemelkedett és szabad helyen koll feküdnie, s földének vízáradásoktól mentnek, nem igen fővényesnek, sziklának avvagy moesárosnak koll lennie.

2. A megkivántató térterület kiszámítására nézve a megyéhez tartozó községek népessége veendő tekintetbe, s elvül kövontendő, miszerint a sir megkölték számára 6 láb hosszúságban s 2 láb szélességben, gyermekok számára 3—4 láb hosszúságban s 1 láb szélességben szabassék ki, s egymástól két láb távolságra készítettessék, s hogy egy sir se vételessék fel 10 év lefolyta előtt újból. Ha már egy egyes sirra nézve megkivántató terület $\frac{1}{4}$ □ űben vételessék föl, a ez az utóbbi tíz év alatt elhaltak számával sokszoroztaták, úgy kijön a temetőre szükségelt terület.

3.) Minden temető legyen kellőleg bekerítve. A kerítés ott hol kőfalat vagy 5 lábnyi magasságu palánkat felállítani nem lehetne, egy ölnyi szélességű sáncz és földhányás által eszközöndő, mely sürtő gyorsan nővő bokros eleven kerttel, mire nézve legalkalmasabb a cseregalagonya, ültetendő be vagy kövontendő kerteléssel látandó el.

31. März 1854, betreffend die Herstellung und Einrichtung der Friedhöfe.

Die Sorge für zweckmäßige, gehörig eingerichtete Leichenhöfe ist ein wichtiger Theil der Sanitäts-Polizei, und wurzelt schon in den sittlichen und religiösen Gefühlen aller civilisirten Völker.

Die Gefahren, die durch Leichenfäulniß, Luftverderbniß, Mittheilung von ansteckenden Krankheiten bedingt werden, die den Todten schulbige Achtung erheischen eine Einrichtung der Ruhestätten der Abgeschiedenen, die keinen gesundheitsschädlichen Nachtheil für die Ueberlebenden bringt, und diese Stätten gegen den Andrang der Thiere, gegen jedweden Unfug, Verunreinigung und andere Entweihung schützt.

Die gegen diese Uebelstände gerichteten älteren Verordnungen sind nicht allenthalben befolgt worden, während durch die Zunahme der Bevölkerung und die größere Ausdehnung der Ansiedlungen der Raum und die Lage der Friedhöfe, und wegen der Verwahrlosung derselben, ihre Einrichtung immer mehr ungeeignet und anstößig wurde.

Den ernstlichen Bestrebungen der Gemeinden, der Seelsorger und der Behörden kann es jedoch nicht fehlen, diesen gemeinschädlichen und unziemlichen Uebelständen der hiesigen Friedhöfe eine entsprechende Abhilfe zu schaffen.

Um aber den Gemeinden und den politischen Obrigkeiten eine Richtschnur zur Anlegung neuer und besserer Einrichtung bestehender noch ferner benützbarer Friedhöfe an die Hand zu geben, wird Nachstehendes zur allgemeinen Kenntniß und Darnachachtung gebracht.

1. Ein Leichenhof soll an einem abseitigen Orte, entfernt von Pfarrkirche, Wohngebäuden und Hauptstraßen, etwas hoch und frei gelegen, der Boden Ueberschwemmungen nicht ausgesetzt, nicht zu sandig, festig oder sumpfig sein.

2. Zur Berechnung des erforderlichen Flächenraums ist die Bevölkerung der eingepfarrten Gemeinden zu berücksichtigen und als Grundsatz anzunehmen, daß ein Grab für Erwachsene 6 Schuh lang, 2 Schuh breit, für Kinder 3—4 Schuh lang, 1 Schuh breit, eines von dem anderen 2 Schuh entfernt gemacht werden soll, und daß ein Grab nie vor 10 Jahren neu aufgenommen werden darf. Wird nun der Flächenraum für ein einzelnes Grab mit wenigstens $\frac{1}{2}$ Quadratflaster angenommen und mit der Zahl der in den letzten 10 Jahren Verstorbenen multiplicirt, so ergibt der für einen Leichenhof nothwendige Flächenraum.

3. Jeder Friedhof soll gehörig eingefriedet sein. Die Einfriedung soll dort, wo eine Umfangsmauer, oder ein 5 Schuh hoher Pflanzen nicht hergestellt werden kann, mittelst eines klasterbreiten Grabens und Erdbanwurfes, der mit einer dichten Hecke von lebendigem schnellwüchsigen Strauchwerk wozu sich der Weißdorn am besten eignet oder mit einem gewöhnlichen Zaune zu versehen ist, bewerkstelligt werden. Der Eingang ist mit einem schließbaren Thore zu versehen.

Марцъ 1854, прѣвитóre на дѣрепероа шѣ дѣтокмѣроа докѣрѣлорѣ де дѣгропѣдѣне.

Дѣгрѣдѣне поѣтрѣ докѣрѣ де дѣгропѣроа поѣтрѣ вѣте шѣ дѣтокмѣте дѣтрѣ кѣвѣнѣцѣ ecte o parte дѣсѣмѣнѣтóre а поѣлѣдеѣ де сѣнетате шѣ е дѣгрѣдѣнѣтѣ дѣ сѣнѣмѣнѣтѣлѣ чѣлѣ морале шѣ рѣлѣцѣосѣ алѣ тѣтрорѣ поѣдѣрѣлорѣ чѣвѣлѣcate.

Прѣмѣдѣле че се паскѣ дѣн пѣтрѣдѣнеоа кадѣврѣлорѣ, сѣрѣкѣдѣнеоа аерѣлѣ, дѣнѣтрѣшѣроа дѣн вѣлѣлѣ чѣлѣ моѣлѣсѣтóre, рѣверѣнѣа че сѣнѣтѣмѣ дѣторѣ морѣлорѣ, тѣте ачѣсте чѣрѣ, ка докѣрѣлѣ де рѣпасѣ алѣ морѣлорѣ сѣ ле дѣтокмѣмѣ асѣфѣлѣ, ка сѣ нѣ адѣкѣ сѣрѣкѣдѣнеоа сѣнѣтрѣлорѣ де сѣнетатеа чѣлорѣ вѣ, шѣ тотодѣтѣ сѣ фѣрѣ шѣ елѣ сѣкѣтѣте де пѣвѣлѣреа анѣмалѣлорѣ, де некѣвѣнѣцѣ, сѣнѣрѣкарѣ мѣ де профѣнѣцѣне.

Орѣдѣнѣдѣне чѣлѣ маѣ вѣкѣ, карѣ с'адѣ дѣдрѣдѣнѣтѣ дѣ коѣтра ачѣсторѣ рѣле, нѣ се пѣзѣрѣ по дѣнѣнѣ, дѣ вѣрѣме че прѣн спорѣреа поѣорѣдѣнеѣ шѣ прѣн маѣ деаѣа лѣдѣре а коѣлонѣсѣдѣнѣлорѣ, сѣнѣдѣлѣ шѣ пѣсѣдѣнеоа чѣметѣрѣлорѣ, прѣкѣмѣ шѣ прѣн поѣдѣгрѣнѣнѣа де ачѣлѣ дѣтокмѣреа лорѣ а дѣвѣнѣтѣ дѣн че дѣ че маѣ неѣотрѣвѣтѣ шѣ маѣ сѣнѣдѣлѣтóre.

Кѣ тѣте ачѣсте сѣлѣндѣсе коѣмѣнѣтѣдѣле, прѣоѣдѣ шѣ дѣрѣгѣторѣлѣ, елѣ ворѣ фѣ дѣ стѣре а дѣлѣтѣра ачѣсте рѣле деоѣште сѣрѣкѣтóre шѣ некѣвѣнѣдѣсе.

Сѣре а да дѣсѣ коѣмѣнѣтѣлорѣ шѣ дѣрѣгѣторѣлорѣ поѣлѣче знѣ дѣдрѣнѣтѣрѣсѣ неѣтрѣ дѣнѣнѣнда-рѣоа де чѣметѣрѣе поѣре шѣ дѣтокмѣреа маѣ знѣ а чѣлорѣ че кѣсѣтѣ, карѣ се маѣ поѣтѣ фѣлѣсѣ, се адѣкѣ зрѣмѣторѣлѣ сѣре пѣвѣлѣкѣ кѣпошѣнѣцѣ шѣ дѣтокѣма зрѣмѣре:

1. О дѣгропѣтóre аре сѣ се ачѣзѣ ла знѣ докѣ де о парѣ, дѣнѣтрѣтѣлѣ де вѣсѣрѣкѣ, кѣсе шѣ де дрѣмѣрѣлѣ чѣлѣ де дѣарѣ, чѣва рѣдѣкатѣ шѣ лѣверѣ, пѣтѣмѣнѣтѣлѣ сѣ нѣ фѣрѣ сѣсѣзѣсѣ ла есѣндѣдѣнѣлѣ аѣлорѣ, прѣоа пѣсѣносѣ, сѣнѣкѣосѣ сѣаѣ пѣлѣдосѣ.

2. Ка сѣ се поѣтѣ рѣмѣтѣ кѣтѣ с'арѣ чѣре сѣ фѣрѣ де мѣре сѣнѣдѣлѣ дѣгропѣтóreлѣ, тѣрѣсе сѣ се ѣе дѣн вѣгѣре де сѣаѣтѣ поѣорѣдѣнеоа коѣмѣнѣтѣлѣ ѣмѣтрѣкѣлѣтѣ шѣ сѣ се пѣнѣ де тѣмѣлѣ, кѣмѣкѣ о грѣлѣтѣ неѣтрѣ знѣ омѣ рѣсѣкѣтѣ аре сѣ фѣрѣ де 6 зрѣме дѣн лѣнѣпѣме, 2 дѣн лѣдѣпѣме, неѣтрѣ коѣлѣ тѣрѣпѣнѣ дѣн пѣтрѣ дѣн лѣнѣпѣме шѣ 1. дѣн лѣдѣпѣме, аѣолѣ дѣнѣре о грѣлѣтѣ шѣ алѣа се рѣмѣнѣтѣ знѣ сѣнѣдѣлѣ де доѣре зрѣме, шѣ кѣ знѣ мѣрѣмѣнѣтѣ нѣ ecte лѣрѣтѣтѣ алѣ фѣлѣсѣ де поѣтѣ пѣнѣ нѣ ворѣ тѣрѣче зѣче аѣлѣ коѣмѣнѣтѣдѣсе дѣрѣфѣ неѣтрѣ о грѣлѣтѣ $\frac{1}{4}$ де сѣнѣнѣнѣнѣ пѣтрѣтѣтѣ шѣ дѣмѣлѣдѣнѣдѣсе кѣ нѣтѣрѣлѣ морѣлорѣ дѣн чѣлѣ зѣче аѣлѣ дѣн зрѣмѣ, есе ла лѣмѣнѣтѣ кѣтѣ докѣ се чѣре неѣтрѣ дѣгропѣтóreа че ва сѣ се дѣнѣнѣнѣдѣзѣ.

3. Тѣтѣ дѣгропѣтóreа аре сѣ фѣрѣ дѣнѣкѣсѣ дѣзрѣфѣ дѣн прѣнѣтѣрѣ дѣнѣ кѣвѣнѣцѣ. -- Дѣнде нѣ дѣ мѣлѣа а се рѣдѣка знѣ зѣдѣтѣ дѣн прѣдѣлѣрѣ сѣаѣ знѣ гѣрдѣ де чѣнѣлѣ зрѣме дѣн пѣлѣдѣпѣме, аѣоло сѣ се сѣнѣе знѣ шѣнѣдѣтѣ кѣ мѣрѣпѣнеоа де пѣтѣмѣнѣтѣ де знѣ сѣнѣнѣнѣнѣ дѣн лѣдѣпѣме, шѣ сѣ се дѣнѣнѣнѣдѣзѣ знѣ гѣрдѣ дѣсѣ де пѣлѣле вѣл, сѣре карѣ сѣкѣнѣ ecte фѣрѣте поѣтрѣвѣлѣ сѣнѣлѣ алѣ, сѣаѣ сѣ се фѣкѣтѣ знѣ гѣрдѣ де рѣндѣ. Еар' дѣнѣтрѣоа дѣн чѣметѣрѣсѣ сѣ фѣрѣ прѣвѣзѣтѣ кѣ о поѣрѣтѣ, карѣ сѣ се поѣтѣ дѣнѣкѣлѣ.

Olyan temetők, melyek fekvésök- és terjedelmükre nézve még továbbra is használhatók, de melyek nincsenek kellőleg rendezve, különösen melyek nincsenek rendszeren bekerítve, hat hónap alatt szabályos állapotban helyzendők.

Olyan temetők, melyek hullákkal túlon tele-soglatlák, nem- eléggé terjedelmesek, egyébiránt pedig fekvésüknél fogva alkalmasok volnának, s nagyobbra látgittathatnak, 6 hónap alatt kellőleg ki-terjesztendők és elrendezendők.

Olyan temetők, melyek a helységek közepé-ben, lakházakhoz vagy az anyatemplomhoz közel fekvésűek, melyek igen összeszorított s kijebb nem terjesztelhetnek, melyeknek minősége általá-nosan ártalmaskép tűnik fel, egy év alatt alkalma-sabb helyre költöztetendők, s ott kellőleg elren-dezendők.

Némely helyeken fönálló azon visszaélés, mi-szerint csekély számú telepek által, melyek egy és ugyanazon községhez tartoznak, önhatalmulag vászolt, teljesen czéllellenes temetkezőhelyek hasz-náltatnak, többö meg nem szenvedendö.

Höl az ujonnan felállítandó temetőkro vagy a már fönállók kijebb terjesztésére nézve az illetö község saját, alkalmas földel nem birna, ott a papmegyébe kebelezett községelt költségén al-kalmas helyek vásárlandók vagy cserélendökbé.

Ezen helyek bekerítése és egyébkénti temetövé alkotása, ott, hol e czéla saját alapítvány nem lé-terik, vagy a létezöböl nem jut, hasonlókép a köz-rejáruló község költségén, a felhök száma szerinti arányban hordozandö. A temetökhöz a sírásó fen-terítésére szükségelt anyagok, munknerd, és más költségek felosztása, az illetö község egyezkedésé-re bizandö. Ha azok e tárgyban önmagukra egyes-égre lépni nem tudnának vagy általában a temetök felállítására vagy nagyobbítására nézve akadályok merülnének fel, azon esetben e fölött, a tényállás pontos kinyomozása után, s a feljebb folyamodhatás szabadon hagyása mellett, a közigazgatási hatóságok határozandának.

Városokban, s olly nagyobb helységekben, höl halottkamarák még nem vagy czélaránytalanul lé-teznek, azoknak felállítása vagy jobb szerkezeto iránt a közigazgatási hatóság köteles befolyást gya-korolni, melly alkalommal a járási és kerületi or-vosok véleménye bekérendö, s a költségek felosztása tárgyában a temetöknél felemlített mód köve-tendö.

Addig, mig a halottkamarák felállítása kisebb helységekben is létesíthetnék, a községi elöljárók és halottnézők arra vigyázzanak, hogy a hul-lák az eltemetés idejéig külön vált, azonban télben fűthető lakrészen helyeztessenek el, s mihelyt erő-

Friedhöfe die nach Lage und Flächenraum noch ferner benützt werden können, die aber nicht gehörig eingerichtet, insbesondere nicht ordentlich eingefriedet sind, sollen binnen sechs Monaten in den vorgeschriebenen Stand gesetzt werden.

Friedhöfe die mit Leichen überfüllt, nicht hin-länglich geräumig, sonst aber nach ihrer Lage entsprechend sind, und erweitert werden können, sollen ebenfalls binnen 6 Monaten entsprechend vergrößert und eingerichtet werden.

Leichenhöfe welche inmitten der Ortschaften in der Nähe der Wohnhäuser oder an den Pfarr-kirchen gelegen, die zu beengt sind, und nicht er-weitert werden können, deren Beschaffenheit über-haupt als nachtheilig erkannt wird, sollen bin-nen Jahresfrist an einen angemessenen Platz verlegt, und dort entsprechend hergestellt werden.

Der hin und wieder bestehende Mißbrauch, daß für eine geringe Anzahl von Ansiedlungen, welche zu einer und derselben Gemeinde gehören, willkürlich gewählte ganz unzumessmäßige Be-gräbnisplätze benützt werden, ist ferner nicht zu dulden.

Wo für neu zu errichtende Leichenhöfe oder zur Erweiterung der bestehenden keine den be-treffenden Gemeinden eigenthümliche geeignete Grundstücke vorhanden sind, sollen entsprechende Plätze aus den Mitteln der eingepfarrten Ge-meinden angekauft, oder eingetauscht werden.

Die Einfriedung und sonstige Herstellung dieser Plätze zu einem Friedhofe soll dort, wo zu diesem Zwecke eine eigene Stiftung nicht be-steht, oder die bestehende nicht zureicht, ebenfalls aus den Mitteln der concurrirenden Gemeinden nach Verhältnis der Seelenanzahl bestritten wer-den. Die Vertheilung der Beiträge an Mate-rialien, Arbeitskräften, und sonstigen Kosten zu den Friedhöfen und zur Erhaltung des Todten-gräbers, ist dem Uebereinkommen der betreffen-ten Gemeinden zu überlassen. Sollten sie sich dießfalls unter sich nicht einverstehen können, oder sich überhaupt hinsichtlich der Errichtung oder Erweiterung der Leichenhöfe Anstände ergeben, so haben die politischen Behörden hierüber nach genauer Erhebung des Sachverhaltes unter Frei-lassung des Recurses zu entscheiden.

In Städten und größeren Ortschaften, wo noch keine oder unzumessmäßige Leichenkammern bestehen, ist auf die Herstellung und bessere Ein-richtung derselben durch die politischen Behörden entsprechend einzuwirken, wobei die Gutachten, der Bezirks- und Kreis-Ärzte einzuholen und bezüglich der Vertheilung der Kosten, sowie bei den Friedhöfen zu verfahren ist.

Bis die Errichtung von Leichenkammern auch in kleineren Ortschaften zu Stande kommen kann, haben die Ortsvorstände und Todtenbeschauer darauf zu sehen, daß die Leichen in abgesonder-ten jedoch im Winter in beheizbaren Bestand-

Локрило де дигропъторе, карі дънъ псеци-неа ми снагълъ дикъперел че'лъ аз, се маі поіѣ Фолосі ми де ачі дпайте, дпсъ нъ сьнтѣ дпнок-мито дънъ кьингъ, къ деосевре нъ сьнтѣ дпкісе къ гардърі перзлате, дп термінъ де 6 лъне аз съ фіъ псе дп стареа прескрипъ.

Чеметеріале карі сьнтѣ колдешите къ мордї, нъ аз дпкъперо де ажнсъ, сар' алтѣфелс дънъ псециднеа лорѣ сьнтѣ коресцнпсъторе ми се маі поіѣ лърпї, дп термінъ де 6 лъне аз съ фіъ лър-пите ми дпнокмите дънъ перзлѣмжлѣ.

Локрило де дигропъдїне, че се афлъ дп мїзлокълъ сателорѣ, дп апропіереа каселорѣ де локзінгъ сеаѣ дп прецїзрлѣ вїсерїчелорѣ, карі сьнтѣ преа сїржмте ми нъ се поіѣ лърпї, а кърорѣ афларе аколо знде сьнтѣ есїе сїрїкьдїсѣ, дп тер-мінъ де зндъ анъ аз съ фіъ сїрїзмстале ла зндъ локѣ амеєспатѣ ми аколо дпнокмите дънъ кзмѣ черо норматївълъ.

Аввсълъ че се афлъ ічі колѣ, де пентръ зндъ пгмерѣ мїкѣ де локзїторї, че се дїнѣ де ачееамї комзнїтате, се дптревзїндѣзъ локзрї де дпгроз-дїне къ тотлѣ некоресцнпсъторе, амеє дънъ вол-пїчї, н'аре съ фіъ сѣферїтѣ маї де парте.

Неавжндѣ комзнїтдїле локзрї овїтемїї, пö-трїпїте пентръ дпфїндареа чеметерїелорѣ аз пентръ лърпїреа челорѣ че се афлъ дп фїндгъ, тревзе с'мї кїшїне прїн кзмнърареа дїн ванїї комзнї-тател парохїале аз прїн скїмвѣ локзрї коресцнпсът-оре ачестї скопѣ.

Дпгредїреа ми алтѣфелс де дпнокміре а ачө-сторѣ локзрї пентръ дпгроздїне тревзе съ се факъ аколо, знде сїро скопълъ ачеста нъ се афлъ вр'о фндздїне, сеаѣ чееа че се афлъ нъ есїе де ажнсъ, сарїмї дїн мїзлөчело комзнїтател конк-рїпте дънъ прозърдїнеа пгмерзлї сѣфлетелорѣ. Дпнърїреа ажторелорѣ де материалө, де мнї ажлътөре ми де алтө спесе пентръ чеметерїе ми пентръ сцдїнереа сьнторїзлї де грөпө арө съ се ласе ла дпвоїреа ресептївелорѣ комзнїтдї. Не-поїжндсе елө дпгелецө дптре сїне дп кавса ачеста, сеаѣ нъскжндсе педечө дп прївїага дп-токміреї аз а лърпїреї чеметерїелорѣ, дерегъторїеле полїтїче, дънъ че черчетеазъ къ де штрзнтлѣ дп стареа лъврлѣ, аз съ девідъ, къ адмітерө де ре-кзрѣ.

Дп четдїї ми сате маї марї, знде пнъ акзмѣ дпкъ нъ се афлъ кьмъре пентръ мордї, сеаѣ карі се афлъ, нъ коресцндѣ скопзлї не деплїнѣ, де-регъторїеле полїтїче аз съ колзкре амеєспатѣ къ скопълъ пентръ репарареа ми маї взпа дпнок-міре а ачелора, чержндѣ маї дптелз пъререа доф-торїорѣ де префентъръ аз де претъръ ми проче-дндсе дп прївїага редпнърїреї спеселорѣ дп-токма ка ла локзрїло де дпгрозаре.

Пнъ кьндѣ се ворѣ нотө дпфїндга кьмъре де мордї ми дп сателе маї мїче антїцїїї комзнїал ми інсепторїї де мордї аз съ прївөєскъ ла ачееа, ка трзспрїале чөле мörте сѣ се амеєзъ дп одлї де локзїнго, дп карі дпсъ сарпа сѣ се поіѣ фачө

sebb rohdadási szagot terjesztenének, a koporsók
kellőleg lezárassanak.

Herczeg Schwarzenberg Károly s. k.
Altábornagy.

21. szám.

Hirdetvénye

a cs. k. katonai és polgári kormányzónak
1854-diki april 14-ről, a halakkali nagyban-
és kicsinybeni kereskedés szabadon bocsa-
tása iránt.

A magas kereskedelmi ministerium 1854. april
4-ről ^{6853/307} sz. a. kelt kibocsátványánál fogva,
az 1851. november 25-ről ideiglenes kereskedelmi
és ipar-utasítás 4. §-ának határozatait (ország. törv.
lap 303. sz.), melly szerint a halakkali nagybani
kereskedés szabadnak nyilvánított, a kicsiny-
beni hal árulásra nézve is kiterjesztendőnek
találta.

E szerint a halaknak szabadon bocsátott ki-
csinybeni árulása, mindenki által a kereskedelmi
és ipar utasítás 6. §-ában megállapított feltételek
alatt gyakoroltathatik, s állandó áruhelyiségekben
ugy mint heti vásárokon is üzethetetik.

Mi is általános ahozokhalmazás végett ezennel
köztudatra juttatik.

Herczeg Schwarzenberg Károly s. k.
Altábornagy.

22. szám.

Hirdetvénye

a cs. k. katonai és polgári kormányzónak
1854-diki april 18-ről, a csendőrlaktanyák-
bani börtönök jó állapotba helyezése és bel-
rendezése iránt.

A cs. k. legfőbb rendőrhatalóság, a belügymi-
nisteriummal egyetértésben a csendőrlaktanyák-
bani börtönök jó állapotba helyezése és belrendezése
iránt, az országos csendőrségi parancsnoksághoz
következő utasítást bocsátott ki:

Azon kérdés folytán, vajon csendőrlaktanyák-
ban szükségeltetnek-e és minő helyiségekben, börtön-
szobák, a cs. k. belügyministeriummal egyetértve
nyilvánítandónak találtattott: miként csendőrségi
börtönök, a szárny- és szakasz parancsnokságok-
nál fegyelmi fogházakon kívül, a csendőrségi le-
gényesség számára csak olly helyiségekben állítandók
fel országos közrejárlási költségen, hól a hatóságok
új szervezete után illy helyiségek sem a csen-

theilen der Wohngebäude bis zur Beerdigungs-
zeit unterbracht, und sobald sie einen stärkeren
Verwesungsgeruch verbreiten, die Särge ge-
hörig geschlossen werden.

Carl Fürst zu Schwarzenberg m. p.
F. R. R.

No. 21.

Rundmachung

des k. k. Militär- und Civil-Gouvernements vom
14. April 1854, betreffend die Freigebung des
Handels mit Fischen im Großen und Detail.

Das hohe Handelsministerium hat mittelst
Erlasses vom 4. April 1854 Z. 6853/307 die
Bestimmung des §. 4 der provisorischen Han-
dels- und Gewerbe-Instruction vom 25. November
1851 (im Landesregierungsblatte No. 303) wo-
durch der Handel mit Fischen im Großen für
freigegeben erklärt worden ist, auch auf den
Detailverkauf d. i. den Fischhandel im Kleinen
auszudehnen gefunden.

Hiernach wird der freigegebene Detailverkauf
der Fische von Jedermann unter den im §. 6
der Handels- und Gewerbe-Instruction festgestell-
ten Bedingungen ausgeübt, und sowohl in sta-
bilen Verkaufsortlichkeiten als auch auf den Wo-
chenmärkten betrieben werden können.

Welches zur allgemeinen Nachrichtung
hienit verlautbart wird.

Carl Fürst zu Schwarzenberg m. p.
F. R. R.

No. 22.

Rundmachung

des k. k. Militär- und Civil-Gouvernements vom
18. April 1854, in Betreff der Herstellung und
inneren Einrichtung der Arrestlocale in den
Gensd'armerie-Casernen.

Die k. k. oberste Polizei-Behörde hat im
Einvernehmen mit dem h. Ministerium des In-
nern bezüglich der Herstellung und innern Ein-
richtung der Arrestlocalen in den Gensd'armerie-
Casernen nachstehende Weisung an das Com-
mando der Landes-Gensd'armerie erlassen.

Ueber die gestellte Anfrage, ob und an wel-
chen Orten Arrestzimmer in den Gensd'armerie-
Casernen erforderlich sind, findet man im Ein-
vernehmen mit dem k. k. Ministerium des In-
nern zu erklären: daß Gensd'armerie-Arreste außer
den Disciplinar-Arresten bei den Flügel- und
Zugs-Commanden für die Gensd'armerie-
Mannschaft nur an jenen Orten, auf Kosten
der Landes-Concurrenz herzustellen sind, wo nach

forak, tanz sa timozas anormantspel, mi andats
vo tacesis anš mircos mal tapo de utspaisne,
cz co acsno sine cirpiaz.

Principale Karol de Schwarzenberk m. p.
F. R. R.

Nr. 21.

Извѣстїи

губернментазі ч. р. милитаро ші висіе дін
14. Априло 1854, каткъ неговизіа де немі
къ росклиз ші къ тизрентіа ест декарпаті
де словоді.

Анализі министерствіа де коммерциі при депре-
тазі дін 4. Априло 1854 Nr. 6853/307 а ефлизі къ
къзо а естінде дінацесулсіа §. 4 дін істпсугіа
ноа провісіоріа неітпс коммерціі ші індсцііа дін
25. Ноамаро 1851 (аи ел. пров. Nr. 303), при
каро неговизіа де немі къ росклиз со декарп
де словоді, ші аа неговизіа де немі къ тизрентіа.

Аи армагоа ачоса, аизандсо кондицііа
дефіно аи §. 6 дін істпсугіанеа неітпс коммерціі
ші індсцііа, тіахрзі омі аі ест іоптіа а де-
прінде негсугіопіа аи тизрентіа къ немі ші аінде
неміа азіа аи локалітїуліа сіазіа де ванзаро, етлі
ші аа іаргаріа де центіаніа.

Каро при ачоса со адало аа ошїосахъ къо-
мїтїу неітпс аіоіаіаі армаго.

Principale Karol de Schwarzenberk m. p.
F. R. R.

Nr. 22.

Извѣстїи

губернаторзіа ч. р. милитаро ші висіе дін
18. Априло 1854 неітпс аиіиндіагоа ші аи-
токміроа дін неітпс а локалітїуліопіа де а-
рестіа аи касармено дїндармеріол.

Ч. р. аstopitato сарпетъ де ноіігіа аицеліа-
гандсо къ аозізліа министерствіа де іетерне, аи при-
віаца аиіиндіаголі ші аіоіаіаі дін неітпс а ло-
калітїуліопіа де арестіа аи касармено де дїндарме-
ріа а емісз ариіоріа інвісітїано кїтро команда
дїндармеріол провінціаіа.

Физандсо аитпсаре, даз ші аи карі аозрі
сзнтіа де ірессїнїу одзіа де арестіа аи касармено
де дїндармеріа се аіуз къ еаліа, аи кодіаіаіаіаіаі
къ ч. р. министерствіа де іетерно а со декарпа: каткъ
арестіа де дїндармеріа, афаръ де село дісіплінаріа
деза команделіа де аріа ші де іаісіоне неітпс мі-
лігіа дїндармеріаіаі, не сіеселіа коизрїндеіа провін-
ціаіаіаі аз со аиіиндіезъ неміа аи ачеліа аозрі,
аіде азіа ноа ораніацііане а деперіоріаіопіа

dőrség állomásán, sem más helyen olly közelben nem léteznek, hogy még késő éjszakán történhető befogások esetében is, a foglyokat tőstént át lehesse adni a hatóságoknak, s azért azokat éjszakán át a csendőrségi laktanyákban csendőrök által kellett fogva tartani és őriztetni.

Ezen szükség esetében s csak rövid közidőben használandó börtönöket nem szükséges ugyan minden sajátlagi börtönöknél megkivántató elővigyázatokkal és kellékekkel ellátni, azonban azok még is mindazon nélkülözhetlen készülékekkel kiállítandók, s azon biztosságot kell nyújtaniok, mellyek nélkül még illy rövid ideig tartó fogvatartás is lehetlenné válnék, s az őrző csendőr felelőségtől óra nem volna.

Ennek következtében szólitassanak fel egyzersmind a csendőrségi ezred parancsnokságok, hogy a fölött őrködjének, miszerint a csendőrséget illető szervezeti törvény 13. §., s a bel- és igazságügyi ministeriumtól 1850. november 19-ről kelt kibocsátványnak (bírod. törv. I. 453. sz.) rendelkezése, pontosan követtessék, melly szerint mindazon esetekben, midőn a csendőrség büntett, vétség vagy áthágás következtében valakit befogott, azt haladék nélkül a legkésőbb 24. óra alatt, ott hól börtönnel ellátott rendőrhatalóság létezik, ehez, hol illyen nem létezik a legközelebb eső járási bírósághoz vagy kerületi tartományi törvényszékhez szolgáltatassa be.

Mi is köztudomáserítel végott ezennel általánosan kihirdettetik.

Herczeg Schwarzenberg Károly, s. k.
Altábornagy.

der neuen Organisirung der Behörden derlei Localitäten weder im Stationsorte der Gensdarmen noch in solcher Nähe sich befinden, daß selbst bei Verhaftungen zu später Nachtzeit die Verhafteten sogleich an die Behörden übergeben werden können, und daher selbe in der Gensd'armerie-Caserne durch die Gensd'armerie während der Nacht verwahrt und bewacht werden müssen.

Diese nur aushilfsweise und nur für eine kurze Zwischenzeit zu benütenden Arreste brauchen zwar nicht mit allen Vorrichtungen und Erfordernissen eines eigenen Kerkerlokales versehen zu sein, müssen jedoch mit jenen unausweichlichen Vorrichtungen ausgestattet werden, und jene Sicherheit bieten, ohne welche auch eine so kurz dauernde Verwahrung unausführbar, und der bewachende Gensd'arm vor Verantwortungen nicht geschützt wäre.

Bei diesem Anlasse wollen die Gensd'armerie-Regiments-Commanden zugleich aufgefordert werden, darüber zu wachen, daß die Anordnung des §. 13 des organischen Gensd'armerie-Gesetzes und des Erlasses des Ministeriums des Innern und der Justiz vom 19. November 1850 (Reichsgesetzblatt No. 453) genauestens befolgt werde; wornach in allen Fällen, in welchen die Gensd'armerie eine Verhaftung wegen eines Verbrechen, Vergehens oder einer Uebertretung vorgenommen hat, sie den Verhafteten ohne Verzögerung und längstens binnen 24 Stunden dort, wo eine mit Arresten versehene Polizeibehörde besteht, an diese, wo keine solche besteht, an das nächste Bezirksgericht oder Bezirks-Landesgericht abzuliefern hat.

Wobon hiemit zur Darnachachtung die allgemeine Kundmachung geschieht.

Carl Fürst zu Schwarzenberg m. p.
S. R. W.

асемenea локалитэти ницл се афлэ ла локалэ знде есте стэуизнатэ пинд'армериа, нице дн о актфелэ де аупонiere, дн кэлэ ла арестриле че се фарэ нонтеа тэрилэ, арестриил се се нотэ преда де локэ деперэториелорэ, чи пинд'армериа есте сизитэ ал ареста ми нэзи несте нонте дн касарма сеа.

Арестеле аеесте, каре аэ [сэ се фолоциаскэ нэмаи дн модэ де ажэторэ ми нэмаи не зне тинпэ скэртэ, н'аэ сэ физ провезте кэ тоте прекасприале ми речерстеле знеи адевератэ локалэ де дикисоре, дн сэ тотэми тевэе сэ физ днэстрате кэ дноткмириле чеае неапэстрате ми сэ деа аеа секэриате, Фэрэ де каре не с'арэ нотэ дндепани нице о принсоре кэлэ де скэртэ ми пинд'армэлэ пэзиторэ н'арэ нотэ фи скэлитэ де речэнеэстрате.

Кэ окасиэнеа аеаеста команделе реиминтелорэ де пинд'армериз се провотэ а привериа, ка ординэциэнеа §. 13 алэ лежел органиче пентрэ пинд'армериз ми а декретэли министерэли де интерне ми де жэстидиэ, дин 19. Ноембре 1850, вэл. имп. Nr. 453 сэ се пэзиаскэ кэ тотэ акэратеа, дэпэ каре дн тоте касэриле, дн карэ пинд'армериа а днтрэпринсэ о арестаре пентрэ о примине, делитэ аэ аватере, еа аре сэ деа не челэ арестатэ Фэрэ днэсприере ми челэ мэлэ дн терминэ де 24 оре дн мэна деперэториел полициане знде се афлэ зна ка аеаа провезте кэ дикисорэ, еар' знде не се афлэ зна ка аеаеста, дн мэна триэснаэлэли де черкэ аэ а триэснаэлэли провинциале де черкэ.

Каре прин аеаеста се адэче ла пэзликэ кэнемингэ пентрэ дноткмаи эрмаре.

Принципеле Каролэ де Шварценберг м. п.
S. R. W.